

Stefan ŻURAWSKI

Podziały administracyjne Ziemi Człuchowskiej w latach 1945-1976

Ofensywa styczniowa 1945 roku Armii Radzieckiej stworzyła warunki do ostatecznego wyzwolenia ziem nad Odrą, Nysą Łużycką i Bałtykiem. Kluczowym problemem dla Polski było przejęcie i zagospodarowanie Ziemi Zachodnich i Północnych. Władze polskie przygotowując się do przejścia tych ziem musiały dokonać podziału administracyjnego odpowiadającego nowym warunkom politycznym i administracyjnym. Uchwałą Rady Ministrów z 14 marca 1945 roku utworzono na Ziemach Zachodnich i Północnych 4 okręgi: I – Śląsk Opolski, II – Śląsk Dolny, III – Pomorze Zachodnie i IV – Warmia i Mazury. Okręgi podzielono na obwody i gminy. Powiat (obwód) człuchowski leżący na pograniczu województwa pomorskiego i Pomorza Zachodniego został włączony do okręgu trzeciego – zachodniopomorskiego¹.

Ten tymczasowy podział administracyjny Ziemi Zachodnich utrzymał się tylko do lipca 1945 roku. Uchwałą Rady Ministrów z 7 lipca tegoż roku wyłączono obwód człuchowski i złotowski z okręgu zachodniopomorskiego i włączono do województwa pomorskiego (bydgoskiego). Szybki proces osadnictwa na ziemiach nad Odrą, Nysą Łużycką i Bałtykiem spowodował także konieczność przystosowania systemu administracyjnego tych ziem do reszty kraju. Rozporządzeniem Rady Ministrów z 29 maja 1946 roku zlikwidowano okręgi tworząc w ich miejsce województwa a z obwodów powiaty. Jednocześnie dokonano korekt w podziale administracyjnym Pomorza Zachodniego. Powiat człuchowski i złotowski wyłączono z województwa pomorskiego i ponownie przyłączono do województwa szczecińskiego².

¹ Golczewski K.: *Pomorze Zachodnie na przełomie dwu epok 1944-1946*. Poznań 1964, s. 142-143.

² Golczewski K.: *Początki władzy ludowej na Pomorzu Zachodnim*. W: *Przeobrażenia społeczne na Pomorzu Zachodnim w latach 1945-1947*. Praca zbiorowa pod redakcją Z. Dulczewskiego. Poznań – Słupsk 1964, s. 32.